

Взаємодія Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування

Монографія являє собою комплексне дослідження адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції країни з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування. У ній досліджено сучасний стан наукової розробленості цієї проблематики, історико-правові засади взаємодії правоохоронних органів (поліції) з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування; охарактеризовано адміністративно-правовий статус Національної поліції країни, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування як суб'єктів взаємодії; встановлено нормативні засади взаємодії Національної поліції країни з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, вивчено напрями, принципи, форми й методи такої взаємодії; проаналізовано й узагальнено зарубіжний досвід взаємодії поліції з місцевими органами влади й органами місцевого самоврядування, за результатами чого запропоновано звернути увагу на надбання з досвіду інших країн світу в цій сфері; окреслено пріоритетні шляхи вдосконалення взаємодії Національної поліції країни з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування.

Видання призначене для наукових і науково-педагогічних працівників, студентів, аспірантів і докторантів закладів вищої освіти та наукових установ юридичного напрямку, посадових осіб органів державної влади й місцевого самоврядування, правоохоронних органів і широкий читацький загал.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
БУДІВНИЦТВА ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем публічного
адміністрування та децентралізації влади

О. В. ЗАБОЖЧУК

**ВЗАЄМОДІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ
ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Монографія

Харків
«Право»
2023

Автор:

Забожчук Оксана Володимирівна – завідувач сектору правового забезпечення Головного управління Національної поліції у Волинській області, викладач кафедри державної безпеки факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор філософії з права

Рецензенти:

Буханевич Олександр Миколайович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова;

Доценко Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор, полковник поліції, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ

Рекомендовано до друку вченою радою

Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України (протокол № 11 від 11 листопада 2023 року)

Забожчук О. В.

3-12 **Взаємодія Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування : монографія / О. В. Забожчук ; НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування Нац. акад. прав. наук України, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем публ. адміністрування та децентралізації влади. – Харків : Право, 2023. – 248 с.**

ISBN 978-966-998-673-3

Монографія являє собою комплексне дослідження адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування. У ній досліджено сучасний стан наукової розробленості цієї проблематики, історико-правові засади взаємодії правоохоронних органів (поліції) з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування; охарактеризовано адміністративно-правовий статус Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування як суб'єктів взаємодії; встановлено нормативні засади взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, визначено напрями, принципи, форми й методи такої взаємодії; проаналізовано й узагальнено зарубіжний досвід взаємодії поліції з місцевими органами влади й органами місцевого самоврядування, за результатами чого запропоновано звернути увагу на надбання з досвіду інших країн світу в цій сфері; окреслено пріоритетні шляхи вдосконалення взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування.

Видання призначене для наукових і науково-педагогічних працівників, студентів, аспірантів і докторантів закладів вищої освіти та наукових установ юридичного напрямку, посадових осіб органів державної влади й місцевого самоврядування, правоохоронних органів і широкий читачський загал.

УДК 342.95:351.74(477)

ЗМІСТ

Вступ	5
-------------	---

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

§ 1. Сучасний стан наукової розробленості питань взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	8
§ 2. Історико-правові засади взаємодії правоохоронних органів (поліції) з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	33
§ 3. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування як суб'єктів взаємодії	50
§ 4. Поняття та сутність взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	90

РОЗДІЛ 2

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

§ 1. Адміністративно-правова характеристика напрямів взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	114
§ 2. Принципи взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	140
§ 3. Форми та методи взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування	156

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ
ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

§ 1. Зарубіжний досвід взаємодії поліції з місцевими органами влади й органами місцевого самоврядування	175
§ 2. Шляхи підвищення ефективності взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування в сучасних умовах	203
Висновки	209
Використані джерела	220

Вступ

Стратегічним пріоритетом зовнішньої політики України визначено її входження до економічного, інформаційного, політичного, правового й адміністративного напрямів європейського простору. Для досягнення такої мети Україна має відповідати визначеним критеріям, які висуваються до країн – кандидатів на вступ до ЄС. З огляду на це надважливого значення набуває дотримання нашою країною такої вимоги, як стабільність державних і недержавних інституцій, які гарантують верховенство права, повагу й захист прав людини. Виконання головного обов'язку держави – утвердження і забезпечення прав і свобод людини й громадянина – потребує єдності всіх органів державної влади України, функціонування цих органів як єдиної системи, у якій якісна взаємодія органів публічної влади (у т. ч. правоохоронних органів, зокрема Національної поліції, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування) постає одним із суттєвих чинників забезпечення стабільності України.

Слід підкреслити, що наразі проблематика щодо взаємодії цих органів залишається і досі відкритою, оскільки за останні роки відбулася низка подій, які суттєво вплинули як на політичну й соціально-економічну ситуацію в державі, так і на діяльність усіх державних і недержавних інституцій, а саме: проведення повномасштабної реформи в системі МВС України, унаслідок якої було створено новий правоохоронний орган – Національну поліцію, установлення на всій території України режиму надзвичайної ситуації та карантину з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також проведення на сході України операції Об'єднаних сил (до цього – антитерористичної операції) та введення в Україні воєнного стану як наприкінці

2018 року, так і безпосередньо з 24 лютого 2022 р. у зв'язку з широкомасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України.

До того ж варто зазначити, що на існування вказаної проблеми також указує доволі низький рівень довіри населення до діяльності зазначених органів протягом останнього часу. Так, за даними соціологічних опитувань повна довіра станом на: 1) липень – серпень 2021 р. до державного апарату становила лише 3,1% респондентів, безпосередньо до Національній поліції – 6,7%, голів міст / селищ / сіл – 10,3%, а до місцевих рад міст / селищ / сіл – 8,4%¹; б) липень – серпень 2022 р. до державного апарату склала тільки 2,7% респондентів, до Національної поліції – 14,8%, голів міст / селищ / сіл – 16%, а до місцевих рад міст / селищ / сіл – 13,3%²; в) вересень – жовтень 2022 р. до державних установ склала лише 6,8% респондентів, а до Національної поліції – тільки 8,8%³. За таких умов нового наукового осмислення потребують шляхи подальшого розвитку адміністративно-правових засад взаємодії органів публічної влади (зокрема Національної поліції України, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування) між собою.

Наголосимо, що наукове підґрунтя щодо різних правових досліджень взаємодії правоохоронних органів, місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування розробляли М. І. Ануфрієв, І. В. Арістова, О. М. Бандурка, В. Т. Білоус, А. Л. Бобрицький, І. П. Голосніченко, О. С. Дніпров, В. В. Дудченко, Д. Г. Заброда,

¹ Довіра до інститутів суспільства та політиків, електоральні орієнтації громадян України (липень – серпень 2021 р.). *Разумков Центр* : вебсайт. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/dovira-do-instytutiv-suspilstva-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-ukrainy>.

² Довіра до держави: як зберегти національну єдність заради перемоги. *Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва* : вебсайт. URL: <https://dif.org.ua/article/dovira-do-derzhavi-yak-zберегти-natsionalnu-ednist-zaradi-peremogi>.

³ Оцінка громадянами ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політико-ідеологічні орієнтації громадян України в умовах російської агресії (вересень – жовтень 2022 р.). *Разумков Центр* : вебсайт. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykoideologichni-orientatsii-gromadian-ukrainy-v-umovakh-rosiiskoi-agresii-veresen-zhovten-2022r>.

М. В. Завальний, Ю. С. Кіцул, О. М. Ключев, А. Т. Комзюк, Я. Ю. Кондратьєв, В. В. Конопльов, І. С. Кравченко, Ю. Ф. Кравченко, О. В. Крижановська, С. Л. Курило, Н. В. Лебедева, І. І. Литвин, Б. О. Логвиненко, В. В. Майоров, Н. П. Матюхіна, С. В. Медведенко, В. І. Московець, Ю. С. Назар, В. І. Олефір, В. П. Петков, В. М. Плішкін, Г. О. Пономаренко, Д. І. Сергенюк, О. Ю. Синявська, М. М. Тищенко, Ю. З. Торохтій, Т. С. Тулінова, О. М. Ярмак, Х. П. Ярмакі та ін.

Водночас варто констатувати, що, незважаючи на вагомий внесок перелічених учених, комплексного дослідження питань щодо адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування в сучасних умовах з урахуванням вищезазначених подій не здійснювалось. Наведене не тільки зумовило вибір теми дисертації, а й засвідчило її актуальність і необхідність поглибленого наукового дослідження з урахуванням сучасних загроз і викликів, вироблення на цьому шляху пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування.

Висловлюю сподівання, що пропонована робота послугує основою для подальших наукових пошуків для вчених-правознавців у галузі адміністративного права при дослідженні теоретичних засад і перспектив удосконалення адміністративно-правових засад взаємодії Національної поліції України з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування в умовах сучасних загроз і викликів.

Наукове видання

ЗАБОЖЧУК Оксана Володимирівна

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Монографія

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 26.12.2023. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 14,4. Обл.-вид. арк. 11. Тираж 100 пр. Зам. № 3297

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017

[Перейти на сайт →](#)